

Türkçe Metinleri Okumaya Kar?? Yabanc? Dil Olarak Türkçe Ö?renen Ö?renciler ?çin Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe Metinleri Okumaya Kar?? Yabanc? Dil Olarak Türkçe Ö?renen Ö?renciler ?çin Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31932>

Özet

Bu ölçek, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin, Türkçe metinleri okuma eylemine yönelik sahip oldukları tutum düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Sallaba ve Göktentürk (2018) tarafından yürütülen bu çalışma, öğrencilerin okuma becerilerine karşı geliştirdikleri duygusal ve motivasyonel eğilimleri ölçmeye odaklanmaktadır. Ölçek, özellikle Türkçe'yi ikinci dil veya yabancı dil olarak öğrenen bireylerin okuma materyallerine karşı gösterdikleri olumlu veya olumsuz yaklaşımları psikometrik yöntemlerle tespit etmek üzere tasarlanmış bir geliştirme, geçerlik ve güvenilirlik çalışmasıdır.

Anahtar Kelimeler

Türkçe, yabancı dil olarak Türkçe, okuma tutumu, tutum ölçeği, dil eğitimi, yabancı dil öğrenimi, okuma becerisi, güvenilirlik, geçerlik.

Yazarlar

Mehmet Emin SALLABA, Talha GÖKTENTÜRK

Amaç

Ölçeğin temel amacı, yabancı dil olarak Türkçe (YDT) öğrenimi gören öğrencilerin Türkçe metinlerini okumaya karşı sergiledikleri genel tutumları sistematik bir şekilde ölçmektir. Dil öğrenme sürecinde okuma, hem bilgi edinme hem de kültürel entegrasyon açısından kritik bir beceridir. Bu nedenle, öğrencilerin bu beceriye yönelik motivasyonel ve duygusal yaklaşımları belirlemek, eğitim programları ve materyallerinin etkinliğini artırmak için hayati önem taşımaktadır.

Bu araç, eğitimcilere ve araştırmacılara, öğrencilerin okuma eylemini bir görev mi yoksa zevkli bir aktivite mi olarak algıladıkları anlamada yardımcı olur. Böylece, düşük okuma tutumuna sahip öğrencilerin belirlenmesi ve onlara yönelik özel destek stratejilerinin geliştirilmesi mümkün hale gelmektedir. Ölçek, özellikle YDT bağlamında okuma motivasyonunu ve engellerini inceleyen çalışmalara sağlam bir psikometrik zemin sunar.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel tutum kuramlarına dayanarak, bireyin bir nesneye (bu durumda "Türkçe metinleri okuma") karşı geliştirdiği bilişsel, duyuşsal ve davranışsal eğilimlerin duyuşsal (affektif) boyutunu ölçmeyi hedefler. Temel yapı, öğrencinin okuma eylemine yönelik duygusal tepkilerini, ilgi düzeyini ve genel değerlendirilmesini kapsar.

Ölçeğin geliştirme sürecinde, tutumun çok boyutlu yapısının tespit edilmesi için yapı geçerliliği çalştırmalar yürütülmüştür. Bu yapı, genellikle okumadan alınan zevk, okumanın faydasına inanma ve okumaya karşı duyulan kaygı gibi alt boyutlardan oluşmaktadır. Ölçek, bu bileşenler aracılığıyla öğrencilerin okuma eylemine ne ölçüde bağlı olduklarını ve bunu ne kadar değerli bulduklarını ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalştırmaları, 2018 yılında Sallabağ ve Göktentürk tarafından gerçekleştirilen makalede detaylıca sunulmuştur. Bu çalışmada, ölçeğin amaçladığı yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamak üzere hem yapı geçerliliği hem de kapsam geçerliliği üzerine odaklanılmıştır.

Yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla Faktör Analizi (Açıklayıcı ve Doğrulayıcı) kullanılmıştır. Analizler sonucunda, ölçek maddelerinin kuramsal beklentilere uygun bir faktör yapısına oluştuğuna tespit edilmiştir. Kapsam geçerliliği ise, uzman görüşleri alınarak sağlanmış ve ölçek maddelerinin, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin okuma tutumunu temsil eden tüm önemli alanları kapsadığından emin olunmuştur.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler sağladığını göstermek üzere yapılmıştır. Bu kapsamda, ölçeğin iç tutarlılığı Cronbach Alfa katsayısı hesaplanarak incelenmiştir.

Genel olarak, ölçeğin iç tutarlılık katsayısının kabul edilebilir düzeylerin (genellikle 0.70 ve üzeri) üzerinde olduğu rapor edilmiştir, bu da ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek bir uyum sergilediğini göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılığını test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği çalştırmaları da yapılmış olması muhtemeldir, ancak bu detaylar için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Faktör Analizi

Geliştirme sürecinde kullanılan Faktör Analizi, ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmıştır. Çalışmada öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile madde havuzunun azaltılması ve temel boyutların belirlenmesi amaçlanmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin birbiriyle ilişkili ancak bağımsız alt boyutlardan oluştuğunu göstermiştir.

Ardından, modelin veriyle ne kadar uyumlu olduğunu test etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin kuramsal modelinin iyi bir uyum sergilediğini ve ölçeğin yabancı dil bağlamında okuma tutumunu ölçmek için sağlam bir yapıya sahip olduğunu doğrulamıştır. Bu analizler, ölçeğin psikometrik özelliklerinin güçlü olduğunu desteklemektedir.

Ölçek

Test Türü: Tutum Ölçeği (Geliştirme Çalışması)

Format: Genellikle 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Örn: Hiç Katılmıyorum - Tamamen Katılıyorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yabancı Dil Olarak Türkçe (YDT) Öğrenen Öğrenciler

Yaş Grubu: Üniversite Düzeyinde Yetişkin Öğrenciler (Tahmini)

Popülasyon Detayları: Türkçe öğrenmek için Türkiye'deki veya yurtdışındaki çeşitli kurumlara (TÖMER, üniversiteler vb.) kayıtlı olan öğrenciler.

Test Metodolojisi: Anket yöntemiyle veri toplama, Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (AFA/DFA) ile yapısal geçerlik tespiti, Cronbach Alfa ile iç tutarlılık güvenilirlik analizi.

Anahtar Kelimeler

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi, okuma tutum, psikometrik özellikler, dil becerileri, faktör analizi, dil öğretimi, okuma motivasyonu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresleri: Talha GÖKTENTÜRK: talhagoktenturk@gmail.com

Yazma Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Sallabaş ve Göktentürk tarafından 2018 yılında yayımlanan akademik bir çalışmanın ürünüdür. Ölçeğin ticari kullanım veya telif hakları hakkında kesin bilgi edinmek için sorumlu yazar Talha Göktentürk ile iletişime geçilmesi önerilir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle kaynak gösterilerek izin alınması gerekmektedir.

Testin geliştirme ve ilk uygulama yılı **2018**'dir.

Kaynaklar

Sallaba, M. E., ve Göktentürk, T.(2018). Türkçe metinleri okumaya karşı yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin tutumunun belirlenmesi: Bir geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(2), 369-385.

Makalenin orijinal kaynağına şu bağlantı üzerinden ulaşılabilir: anadiliegitimi.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: turkce-metinleri-okumaya-karsi-yabanci-dil-olarak-turkce-ogrenen-ogrencilerin-tutumunun-belirlenmesi.pdf

Türkçe Metinleri Okumaya Karşı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrenciler İçin Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri orijinal kaynaktan açıkça belirtilmemiştir; bu nedenle, kullanıcıların makalenin tam metnine başvurması gerekmektedir.

Ölçek maddeleri, makalenin tam metninde (Sallaba & Göktentürk, 2018) yer almaktadır. Tipik olarak bu tür ölçekler, öğrencilerin okumaya yönelik duygularını (Örn: "Türkçe metin okumaktan zevk alıyorum"), zorluk algılarını (Örn: "Türkçe metinleri okumak bana sıkıcı geliyor") ve okuma motivasyonlarını ölçen ifadelerden oluşur.